

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrto leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamesne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Poziv pristopiti sadjerejskemu društvu cesarjevič Rudolfovemu za Spodnji Štajer.

Častitim bralcem bo gotovo znano, da se že nekaj let sem vrli domoljubi, za občni blagor vneti, pošteni možje in odlični gospodje raznih stanov, v shodih, društvih, zborih in po raznih časopisih resno posvetujejo, kako pod težkim bremenom vedno rastočih davščin in potreb vzdihujočemu narodu pomagati iz te bēde, ter mu pripomoči do boljšega duševnega in gmotnega stanja.

Narod, v to človekoljubno svrhu po svojih zvedenih in skušenih možeh podučevan, jel se je živo gibati po raznih krajih naše mile domovine. Dobro vedoč, da pasamezen človek pri marsikakem podvzetji, ali pri zboljšanju kake občne zadeve le malo ali celo nič koristiti ne more, jel se je zbirati v društva in družbe, in delovati z združenimi močmi — v združenji je moč. Kako uspešno n. pr. deluje družba sv. Mohora, kako lepo narod poučuje in v tolikšnem številu! Tú zopet snujejo bralna društva, čitalnice; tam ustanovljajo posojilnice, kmetijska društva. Vsak stan za se že ima, rekel bi, svoje društvo, in več raznih društev skupno. Pa vsa društva imajo namen, vsako po svoje, koristiti in pospeševati blagor domovine.

V poslednjem časi so se tudi iz ravno omenjenega uzroka čule skoz in skoz opravičene želje po sadjerejskem društvu za Spodnji Štajer.

Pa res! koliko zlahtnega sadja bi ravno Spodnji Štajer v tako pripravnej in tako različnej legi donášal več, če bi se sadjereja gojila bolje umno in z večim veseljem! Koliko dobička, koliko denarjev bi to deželi vrglo! Pa kaj bomo govorili in sanjarili o boljših časih, poskusimo djansko, lotimo se dela.

Po vsestranskem prevdarku, kako v tej stroki napredek pospeševati in po občnej želji dobrej stvari koristiti, osnovalo se je sadjerejsko društvo pod imenom:

Cesarjevič Rudolf-ovo sadjerejsko društvo za Spodnji Štajer.

Z radostjo in odličnim ponosom tu zabeležimo, da je naše — sicer še mlado — društvo tudi v visokih krogih našlo prijeten odmev. Med drugimi odličniki omenjamo le, da so tudi preuzvišeni vladika, naš milostljivi knezoškof, pripoznali važnost našemu društvu, ter mu pristopili kot ustanovnik, in mu ne le naklonili lepo podporo, temuč blagovolili so obljubiti, je tudi v bodoče krepko podpirati, in je častitej duhovščini najtopleje priporočati.

Iz pravil, katera je slavna vlada že potrdila, se namen in korist tega društva razvidi prav natančneje. Da se pa pričakovani uspeh tudi res doseže, treba vsestranske, občne udeležbe pri tem podvzetji. Podpisani odbor Vas, čast. čitatelji, prav prisrčno vabi, da pristopite k našemu društvu, in izvolite v Vašem kraju vsem sadjerejcem in prijateljem sadjereje in sploh vsem domoljubom, katerim je napredek in blagor naše domovine pri srei, pojasnjevati namen in korist našega društva, ter ga priporočati. Letni donesek društvu 50 kr., ali pa 10 fl. enkrat za vselej (kot ustanovnik) je res tako majhen, da se zaradi tega gotov nobeden društvu odtegoval ne bo. Za ta mali donesek se bo vsako leto — kedar vže bode mogočo — dobivalo cepičev, drevesec itd., kakor to društvena pravila zagotavljajo.

Pomagajmo si sami, in pomagal nam bo tudi Bog!

Poskusimo — na delo!

Cesarjevič Rudolf-ovo sadjerejsko društvo za Spodnji Štajer.

V št. Juriji ob juž. železnici 10. febr. 1883.

Dr. Ipavíc,

ravnatelj.

Valentin Jarc,

tajnik.

Opazka: Pristopniki naj se blagovolijo oglašati pri blagajniku, gosp. Fr. Praunseis-u, posestniku v št. Juriji na južni železnici (St. Georgen a. d. Südbahn.)

Nagrada 100 fl- razpisana za najboljšo oceno škofa Slomškega kot slovenskega pedagoga.

Učiteljskemu pripravniku, pripravljajočemu se za svoj poklic, treba je jako obilo gradiva prebaviti. Spoznavati mu je mej drugimi može, ki so se trudili na šolskem polji in ki so za šolski napredek v tem ali drugem oziru kaj zdatnega storili. Gotovo bi se imelo v tej zadevi v prvi vrsti gledati na to, da učitelj pozna šolstvo in pedagogoe lastnega naroda, da ve ceniti može, ki so učili narod zavedati se, ter da svoje znanje v tem oziru vedno razširjevaje spoznava šolstvo in pedagogoe tudi drugih narodov. A kako se godi pripravniku, ki se pripravlja za učitelja, da bi učiteljeval slovenskemu narodu? Vse drugo se uči, samo tega ne, kar mu je najbližje. O slovenskem šolstvu in o slovenskih pedagogih se na pripravnicah skoro do malega ničesar ne poizve. I vendar so se tudi iz našega naroda rodili možje, ki so mu bili vestni učitelji, ki so za šolo vse to zahtevali, s čimur se nemštvo kinči, kakor da bi bila to edino le nemška lastnina. Menimo tukaj v prvi vrsti Slomškega, blagega spomina, ki je vže več kakor pred 25 leti zahteval večletno šolsko obiskovanje, ki je zahteval, da se naj šiba v šoli, če tudi ne do celega odpravi, vsaj omeji in razumno rabi, ki je gledal na to, da so se šole ustanovljale, ki je spisal mnogo pedagogičnih sestavkov, s kratka, ki je bil pravi učitelj naroda.

Da bi se delovanje tega slovenskega pedagoga prvaka do dobrega spoznalo, sklenolo je učiteljsko društvo ptujsko razpisati nagrado za eden ali dva najboljša spisa, ki bi ocenila Slomškega kot pedagoga. Nagrada za oba sestavka bode znašala najmanj 100 goldinarjev. Da se za to primerna svota nabere, prosijo se slovenski rodoljubi, naj blagovolijo darovati prostovoljne doneske. Doneski naj se pošiljajo učiteljskemu društvu v Ptuj, ktero bode vse te doneske po javnih listih pobotavalo.

Slovenske pisatelje pa vabi učiteljsko društvo, naj pojdejo na delo! Tekmovanje je neomejeno. Nagrado dobita najboljša slovenska spisa, naj sta jih spisala učitelja, profesorja, duhovnika, uradnika ali kdo si bodi drugi slov. pisatelj. Najlepša nagrada pa bode za dotična pisatelja zahvala, ktero si bodeta pridobila ne le od slov. učiteljstva, temveč tudi — o tem smo prepričani — od celega slov. naroda. Spisi naj se pošljejo vsaj do konca septembra tekočega leta brez imena, zaznamovani samo s kojim motom (rek) in z zapečatenim pismom, na katerem je napisano moto in v katerem je imenovano ime pisateljevo, učiteljskemu društvu v Ptuj.

Gospodje, ki bodo ocenjevanje spisov prevzeli, razglasili se bodo v kratkem, razsodba

ocenjevalcev pa o božičnih praznikih tekočega leta. Za ta slučaj namerava se sklicati veliko slovesno zborovanje slovenskega učiteljstva.

Spisa ostaneta lastnina učiteljskega društva ptujskega, ktero si pridrži pravo, jih založiti in jih razprodajati.

Učiteljsko društvo ptujsko,
meseca februarja 1883.

Odbor.

Gospodarske stvari.

Hmeljarstvo.

Spisal J. Grah.

II. To vsak lahko vidi, da ne gre tako dalje in lahko je vsakemu govoričiti in svetovati; če pa potem pride vprašanje: no, ktere rastline pa bi naj na novo začeli gojiti, da se dosežejo gotovo večji dohodki, tedaj pa ne ve nobeden teh več nauka dati!

Ni tako lahko, staro, izkušeno mahoma popustiti in z novimi, večkrat dvomljivimi rastlinami začeti!

Kmetu se ne sme v pregreho šteti, če se takih novostij in dragih poskušenj ne poprime rad, če mu v to naslednih pogojev manjka: 1. uživljajoče veselje in natanjčno poznanje nove rastline, 2. potrebnih sejmov za oddajo pridelanega blaga in 3. kupcev.

Le malo kedaj se kteremu posreči pravo zadeti, to pa tako, da ga posnema ljudstvo sploh. Pa glejte, v teh stiskah pokazalo se je vendar nekaj v veliko veselje in največo srečo ubogega slovenskega kmeta, če bode znal to s prevdarkom ceniti in z razumom, po svojej moči in pravi meri obdelovati.

Pred 20. leti si je mnogo zasluženi g. Pilger, oskrbnik novoceljske graščine blizu Žavca vsled nove rastline, ki jo je gori imenovani udomačil, veliko zaslug pridobil. Ta imenitna rastlina ne mara, da v malem času vso našo pokrajino predrugači in nje prebivalce zelo osreči ta rastlina je hmelj, v kateri dan danes kmetje tam gori drugače mislijo in govoré, kakor pa so pred 20. leti! Ni skoraj verjetno, s kakimi neprilikami in težavami se je imel g. Pilger boriti, da si je priboril sem in kupce za svoje blago, katero si je, če ravno po časi, vendar pot v svetovno kupčijo pridobilo. Uvidevši ta blagor, pobrinili so se nekateri Žavski tržani po izgledu g. Pilgerja s hmelorejo pečati in sedaj že skoraj ne najdemo v Savinjski dolini kmeta, kateri bi se ne pripravljaj k nasaditvi vsaj nekoliko hmelja. Zakaj, hmeljski semem je pridobljen za naše blago, kupcev zadosti, podnebeje in zemlja prikladna. — In tako je zginil mrak, jelo se je svitati v vsaki, tudi najbornejši koči, Bog daj v njih srečo!

Dopisi.

Ta rastlina, ktera je vže pred 400 leti bila znana, se je v novejšem času v neverjetni množini razširila. Če potuješ po Nemčiji, Angliji i. d., hodil bodeš po dni hoda po širokih planjavah nasajenih z gostimi gozdi samega — hmelja.

Ni čuda, da se v Nemčiji nad poldrugi milijon, na Angležkem nad eden milijon, na Francoskem nekaj čez pol milijona centov suhega hmelja vsako leto pridela.

Tudi v Ameriki so začeli v novejšem času hmelj saditi, ktero blago pa nima tolike vrednosti. Hmeloreja pa se od dne do dne širi, kakor se ga tudi zmirom več potrebuje in le eden, zelo mali del tega blaga spada na Južno Štirsko, ktera dežela pa, kakor zdaj skušnje kažejo, utegne veliko prihodnjost imeti, ker naše blago vže skoraj konkurira z najboljšim hmeljem.

Hmelj zahteva srednjo, toplo, mokrotno podnebje, globoko, puhličasto zemljo, katera na dnu vode ne obdržuje. Manj dobre pa so tudi skoraj vse druge zemlje, kjer ni močvirja. Lege naj bodo po mogočnosti proti mrzlim, silnim vetrovom zavarovane.

Na Spodnjem Štorskem so vsi ti pogoji ugodni in imajo še to prednost pred zapadnimi deželami (Česko, Nemško), da naši hmeljarji za 14 dni popred svojo robo na sejem postavijo in najvišjo ceno dosežejo zavoljo pomanjkanja blaga. Tako je bil lani Spodnje Štirski hmelj (Salm, Haupt) prvi na Nürnberškem hmeljarskem sejmu, (kteri za zmirom ostane svetoven), in dobil prvo premijo in najvišjo ceno.

Dovoljujem si tri vprašanja na častite bralce staviti in jih tudi odgovoriti: 1. Kje naj se hmelj sadi, 2. Kdo ga naj sadi in 3. Kako ga naj sadi.

Ker sem prvemu vprašanju ravno kar odgovoril, bode treba drugo vprašanje bolj na tanjko pretresavati, namreč: Kdo ga naj sadi? (Dalje prih.)

Trtna uš se močno širi v brežiškem okraji. Leta 1880 bilo je samo 5 oralov napadenih, sedaj pa je uže 147 oralov vinogradskih zakuženih. Da vse uničevanje nič ne pomaga, temu so največ hrvatski posestniki unkraj Sotle krivi, ki se doma ne branijo zoper trtno uš in še pogosto delavcev odpošiljajo v štajerske vinograde, ki na črevljih in obleki raznašajo uš. Tako pravi potovalni učitelj g. Hanzel.

Premije dobili za pogozdovanje so slovenski posestniki: Franc Svetel v Teharji, Simon Kotnik in Jarnej Ločnikar v Skomnem.

Sejmi. 26. februarja Tilmitsch pri Lipnici, 27. febr. Slov. Gradec, 28. febr. Celje, Vitanje, 1. marca Radgona, 2. marca Vransko, 3. marca Gradec, Rače (konjski sejem), Lučane, Oplotnica, Slov. Gradec, 6. marca sv. Peter pod sv. gorami, 8. marca Gradec, Pilštanj in Videm.

Od Ptujске gore. V toti fari je uboge farane v dveh letih toča trikrat obiskala: vzela jim je kruh in vino; za potrebni kruh si bodo večjidel žito kupovali, zavoljo davkov se jim je pa zdaj živad rubila in cenila, kateri jo še imajo. Ubogi ljudje, od kod bodo denarjev jemali, ker prodati ni kaj. Zavoljo nove kupljene šole so se pa morali za 3000 gld. ubogi farani zadolžiti, ker se jim je reklo: „če je ne bote vi puvali, jo bomo pa mi“, in so jim vrinoli učiteljico, ki je v malih mesecih zbolela, in morala v počitnice iti, že bo spomladi leto, kar je odšla, in nihče v toti fari ne ve kam; občinski predstojnik se pa na njeno pobotnico (kvitengo) vsaki mesec mora podpisati, ker mu je od nekega gospoda rečeno: „vi se morate podpisati, če ne; bote „hundert gulden štraf zahlen“, in draga nova šola je še brez učitelja, v staro do zdaj dosti veliko šolo je pa iz Gradca učitelj prišel, ker je iz Gradca iti moral. Ptujski g. „Šulnišpektor“ so rekli, da saj tri leta tu biti mora, zdaj je pa vže četrto leto nastopil. Gorska občina se ne spomni za tak greh proti Njih Veličanstvu svetlemu cesarju, da bi takega gospoda še dalje časa imeti morala. Nekokrat se je namerilo, da so otroci iz šole šli in so strašno kleli: čul jih je pošten mož, in rekel: „Šolarji so mu rekli, tako smo se naučili. Bog pomagaj, kaj še le bo iz tega! Čujte, žlahtni g. poslanci, kako se v gorski fari godi. — Sedaj imamo volitve. V gorsko faro se je nekaj takih možkih naselilo, med katerimi je tudi trd in in neusmiljen mož, kakor se čuje, bogat in brž tega ne ve, kako je Kristus rekel: „Bodite usmiljeni, da bo Oče nebeški vam usmiljen“, po 10 fl. od 100 gld. interesa ali činja jemlje, za dobroto še pa posebej kaj, tudi se čuje, da bi rad prihodnjič za predstojnika na Gori postal. Ne volite ga, Bog vas ga vari! Tako Haložani pravijo. Toti ptiči so dali tiskati listke z imeni mož, katere bi naj farani za občinske odbornike volili, so vmes pridni ljudje; nekaj je pa takih, ki za to potrebnih lastnostij nimajo, nekaterim bi se boljše spodobilo, da bi namesto klobukov robece na glavi nosili. Vi pa, kteri imate pravico voliti, volite po vesti in po dobrem prepričanji, če hočete, da v mužo ne pridete!

Ž Dobrne. (Kmetijska podružnica.) Tukajšnja mlada hčerka kmetijske družbe je prav pridna. Dne 7. t. m. nas je zopet povabila k društvenemu shodu. Velečastiti gospod načelnik je pri zboru razlagal o sadunosnem drevju ter opisoval posamezne dele drevesa, kaj mu rast povpešuje in ktere ovire so lepemu razvijanju na poti. Ko je bil govor o drevesnih škodljivcih, prišel je na vrsto, se ve da, tudi ubogi zajec. Nek sadjerejec je omenil, da so mu tote živalice že letos, ko še jim zima ven-

dar preveč ne nagaja, na mladem drevju veliko škode napravili; pristavil je, da so jim že trije loveci podkajevali, toda glodavci so vselej srečno pete odnesli. Izmed poslušalcev mu je eden svetoval sledeče strašilo: Priveži arjavo železo na drevo, bodi prepričan, da se zajec ne bo več dotikal skorje. Nekteri izmed navzočih so mu pritrdili, rekši, da to res dokazuje sknšnja. Med sadonosnemu drevju koristnimi stvaricami so pa zraven krta, netopira in pajka največe dobrotnice vsplah ptice, ki pobirajo gosence in druge drevju škodljive mrčese. Skrbi toraj, sadjerejec, da ti se tvoje dobre prijateljice namnožijo; nikar ne dovoli jih preganjati, da te ne zapustijo.

Iz Dunaja. (Sadjerejsko društvo za Spodnji Štajer) v Šent-Jurji je poslalo prošnjo za denarno podporo g. poljedelskemu ministru grofu Falkenhaynu. G. poslanec Dr. Vošnjak je izročil prošnjo g. ministru, ter jo gorko priporočal, ker društvo brez izdatne denarne pomoči ne more uspešno delati. Sadjereja je za Spodnji Štajer silno imenitna, pa še zelo zamerjena. Društvo hoče na raznih krajih sadne vrte napraviti, da priskrbi svojim društvenikom žlahtno in plodno sadno drevje. G. minister je priznal korist društva in obečal podporo. — Slovenci naj tedaj pridno društvu pristopajo, da bodo s tem pokazali, da sami spoznajo potrebo povzdignoti sadjerejo. Letna plača za društvenike je le 50 kr., zato pa imajo pravico dobivati sadno drevje po znižani ceni ali celo zastonj.

Iz Ljutomera. Danes 17. t. m. je imel naš okrajni zastop poslednjo sejo. Govorilo in razpravljalo se je vse gladko slovenski. Č. g. župnik Šrol je govoril o napakah družinskega ali poselskega reda in predlagal nasvete za zboljšanje taistega. Predlogi so bili vsi sprejeti. G. Mohorič je govoril o viničarskem redu in kako bi se taisti spremenil, da bode posestnikom in vincarjem prav. Posebno zanimiva pa je bila razprava o občinski opravi: skoraj vsi udje in to po večini kmetje so se razgovora vdeležili. Vprašalo pa se je: ali je za občinsko opravilo potrebno, da se več občin združi v eno skupino, in najame uradnik za opravljanje poslov? To vprašanje je bilo tako rešeno, da občine naj ostanejo kakor so in da se jim nalaga le toliko opravila, kolikor ga opravljati zamorejo. G. Kryl in Božič razlagala sta o koristi občnega zavarovanja zoper točo in da je res potrebno, da bi se v tej reči nekaj storilo in ljudem pomagalo. G. Vaupotič iz Ljutemera poročeval je o okrajnem računu za leto 1882 in predlagal, da se taisti v prijemkih do 13.227 fl. 64 kr. v izdavih 12.586 fl. 64 kr., toraj v blagajničnem preostatku na 640 fl. 45 $\frac{1}{2}$ kr. potrdi, kar je bilo enoglasno sprejeto. Končno se gosp. načelnik spominja tistih udov, ki bodo po večletnem

delovanji v okrajnem zastopu v prihodnje taistega zapustili. Imenuje posebej gosp. Bežana, kod takega, ki je bil od početka marljiv ud okrajnega zastopa in v vsem tem času ne ene seje izpustil ni. Naglašuje posebno dozdajnega podnačelnika gospoda Zemljiča, kateri ima to posebno dobro lastnost, nasprotja kder so se pokazali po gladki mirni poti poravnati. Bil je od začetka okrajnega zastopa marljiv sodelavec, zdaj se je pa sam odpovedal, ker je bil v nekem dopisu „Slovenskega naroda“ lanskega leta žaljen. Okrajni zastop mu enoglasno izreče priznanje in zahvalo z živijo klici. Mi ga v resnici obžalujemo, ali ob enem pričakujemo, da bode nam še za naprej prijazen ostal. Mi si ne moremo misliti, da bi se z napadanjem našim nameram kaj koristilo. Zato tudi obžalujemo, napad na župana, češ, da je usnjar. To ni prava pot. — Brez zamere.

Iz Laporske fare. (Lisjak) tudi k nam dohaja v 4 iztisih, namreč: v Žabjek 3, in eden v Hošnico, na sramoto celej fari. Možje ne dajte se slepiti in omamiti od lisjakovega repa, kakor kokoši, če jih ž njim poškropi, in pomisliti sramoto, katero sebi delate. Ne smradite in blatite se z branjem tega kužnega lističa. Ne bodite podobni Judežu, kateri je s kuševanjem izdal Gospoda, kakor vi z branjem lisjaka svojo narodnost. Naj vam bode ta opomin zadosti, in ne sprejmite nobenega lista več, ampak vržite vsakega pošti nazaj z napisom: se ne sprejema več! Pokažite s tem svetu, da še niste izdivjali se svojemu narodu, ampak da hočete zanaprej verni in zvesti Slovenci ostati. Zamolčimo pa za sedaj imena, ker upamo, da se poboljšate, ako pa ne, se bomo v kratkem zopet videli.

Narodnjak.

Iz Ormoža. (Sloga katol. slovensko političko društvo) v Ormoži, pričela je z novim letom novo živahno delovanje. Volitev dne 22. januarja 1883, pri kojeh so bili voljeni v odbor gospodje: dr. Anton Žižek, zdravnik, predsednikom, dr. Ivan Geršak, c. kr. biležnik, podpredsednikom, dr. Ivan Omulec, odvetnik, blagajnikom, Anton Jesih, bel. uradnik, tajnikom, Josip S. Šporn, župnik, knjižničarjem, Albin Švinger, župnik pri sv. Miklavži, Andrej Pirnat, odv. uradnik, Ivan Kočever, posestnik v Središči in Tomaž Korpar, posestnik v Oslušoveih, za namestnike pa gospodje: Maks Robič, trgovec pri sv. Miklavži, Juri Zadravec, posestnik v Središči, Marko Vrbnjak, odv. uradnik v Ormoži, Matija Horvat, krojač v Ormoži, Franc Hanželič, predstojnik v Hardeki in Martin Ivanuša, predstojnik na Humi, pokazala je to znatno dovolj. Odborniki so vsi narodni in za ljudstvo zavzeti in se je nadejati živega narodnega in društvenega življenja. To je pokazalo društvo „Sloga“ včasi početkom

letošnjega delovanja z veselico, nasnovano sicer še pod prejšnjim vodstvom, dne 31. januarja, ki je sijajno izpala. Buditi in širiti narodno zavest in razni, posebno pa gospodarski nauk in omiko med slovenskim ljudstvom v ormoškem okraji, braniti narodne in vse druge pravice omenjenega ljudstva, s kratka pospeševati materialne in duševne koristi jegove v državnih, občinskih, cerkvenih, šolskih in gospodarskih zadevah, to je namen društva in vestna naloga društvenikov. Kmalu po velikej noči sklenola je „Sloga“ prirediti veselico s petjem in naučnimi govori v Ormoži; da pa zamore društvo pričeti zdatno delovanje, treba mu je gmotne podpore, in zategadelj obrača se do svojih p. n. udov proseče, naj blagovolé odrajtovati mesečnino pri novem blagajniku g. dr. J. Omulci, odvetniku v Ormoži, ki je pripravljen vsak den v svojej pisarni sprejemati društvenino. — Dakle na svidanje po velikej noči!

Od gornje Radgone. (Volitev okrajnega odbora) 13. den meseca februarja je bil za gornjeradgonski okraj v narodnem obziru veselí dan. Izvoljeni udje okrajnega zastopa so volili načelnika, njegovega namestnika in odbor. Od 30 udov jih je prišlo 28; narodni so bili vsi pričujoči. Slava jim! Prav tako! Kdor je v kakov zastop ali odbor voljen naj tudi izvršuje svoje pravice. Že iz tega prvega čina okrajnega zastopa naj sprevidijo narodni volilci, da so prave možake izvolili. Voljeni pa so bili za načelnika g. Kocmut s 22 glasovi; za namestnika grof D'Avernas s 26 glasovi; v odbor gg.: o. Em. Šlander, Krempl, Beberič, vsaki s 25 glasovi; Bratkovič Ant. s 26, in Žitek s 18 glasovi, tedaj z veliko večino. V odboru so po takem sami Slovenci, ki se bodo toraj lahko slovenski razgovarjali. Mnogokrat slovenski kmet, kateri tudi nekoliko nemški zna, v mešanem društvu raji molči, kakor pa da bi se nemški slabo izrazil, v sedanjem odboru pa bo slovenski odbornik svoje mnenje lahko v slovenskem jeziku, ki mu gladkeje teče, naznanjal, ker ne bo treba ozir jemati na Nemce, katerih ni pričujočih. — Popoldan so se narodni volilci v gostilnici g. Škerbca pri kupici žlahtnega vinca pogovarjali o marsikterih okrajnih in narodnih zadevah, da ni manjkalo priličnih zdravic, se zastopi, veseli in zadovoljni so se vrnili volilci domov. Omeniti še je, da je tukaj hirajoča liberalna stranka proti volitvi kmetске skupine in še posebej proti dvema voljenima osebama protest vložila, pa njeni protest je bil zavržen.

Iz Laznice pri Mariboru. (Občinske volitve.) Naj sprejme spoštovani „Slov. Gospodar“ dopis iz naše male vesice, in naznani, da tudi tukaj zavedni Slovenci prebivamo. Komur še ni, naj mu bo znano, da ste tukaj združeni dve mali vesi, namreč Bistrica in Laznica

v eno občino. Toraj imata tudi obe en občinski zastop in enega župana. Kakor sta pa za četrť ure druga od druge ločeni, tako se pa tudi v političnem oziru druga od druge ločita. Ravno zaradi tega pa hoče vsaka stranka v svoji vesi in po svoji volji občinskega predstojnika imeti. Ker pa to ni mogoče, prišlo je dosedaj skoraj vsakokrat do prepиров. To je pa konservativne Lazničarje tako razdražilo, da se dvakrat zaporedom niso hoteli volitve udeležiti, se ve sebi na škodo, ker so potem Bistričani volili kakor so hoteli. Letos pa so Lazničanje si premislili in prišli v obilnem številu volit dne 18. prosinca in so tudi sijajno zmagali. Ako je ravno bilo na obeh straneh enako število volilcev, so vendar Lazničarji, ker so bili bolj vredjeni in složni, dobili 6 odbornikov, Bisterčani pa 3. Za voljo tega je pa bila od one strani spet stara razburjenost, pa ker je bilo vse mrmranje zastojn, so se pri drugi volitvi 25. januarja z Lazničarji zedinili in složno volili. Ker se je dosedajni g. predstojnik odpovedal tega že šest let trajajočega težkega posla, je bil pa namesto njega izvoljen za občinskega predstojnika Jakob Rataj, posestnik na Laznici in za prvega svetovalca poprejšnji g. predstojnik in posestnik na Bistrici in Jožef Režman, posestnik na Laznici za drugega svetovalca. Ker se je, se v lepem redu godilo pri drugi volitvi, je bila tudi v dobri četrť uri dovršena. — Po dokončani volitvi se je izrekla občna pohvala bivšemu g. predstojniku, kateri je več let za tako malo plačilo, vendar svojo službo zvesto opravljal in ni enako ravnal, kakor nekteri, ki si vsako troho vse dobro zaračunijo in naposled pa še občini dolge zapustijo. Močno je želeli, da bi tudi novoizvoljeni v tej reči posnemal svojega prednika, ker ravno s tem bi si najboljše naklonil sam sebi čast, srečo in blagor pa občini. Ko je bilo vsega druga konec, so se vršile še precej časa prav vesele in poštene zdravice. Vsa družba bila je prav dobre volje. Celo stari možaki so pravili, da tako veselo še ni bilo nikdar pri volitvi. Bog daj, da bi tudi zanaprej ljubi mir, edinost in ljubezen med nami prebivala. Zakaj, kder je mir in ljubezen, tam je tudi sreča in veselje doma.

Iz Šaleške doline. (Slovensko uradovanje — volitve.) Okrajni odbor je na podlagi okrajno-zastopniškega sklepa od dne 8. t. m. vsem višjim uradom pa tudi vsem podložnim županstvom naznanil, da se bode pri omenjenem okrajnem zastopu počenši s prvim sušcem t. l. le v slovenščini uradovalo, torej se bodo zanaprej pri tem uradu le slovenske uloge pričakovale. Dobro! Ali ni več narodnih okrajnih zastopov? Iz gotovih poročil je znano, da je temu važnemu sklepu, pri splošnej seji navzoči c. k. okrajni glavar g. Finetti naspro-

toval, in da se je obče znani Josip Rak izrazil, da slovenski ne ume. Temu se tukaj moramo res čuditi! Narodnjake našega okraja pa hočemo opozoriti na bližnje volitve za okrajni zastop. Iz privatnih poročil je znano, da se bodo volitve za okrajni zastop vršile: iz velicega posestva dne 5., iz trgov Šoštanja in Velenja dne 7. in iz kmetskih občin dne 9. sušca. O važnosti teh volitev nam ni treba omenjati. Vsacemu narodnjaku je uže znano važno opravilo teh uradov. Okrajne zastopnike javno priporočevati se nam ne zdi neobhodno potrebno, ker mora volilcem iz lastnega prepričanja znano biti, da je sedajni okrajni odbor naroden, torej Slovincem celo prav. Iz lastnega opazovanja so nam nasprotniki našega milega naroda zadostno znani, torej ne volite znanih nasprotnikov. Nekteri so rojeni Slovenci pa slovensčine ne marajo ali pravijo, da niso ne Nemci ne Slovenci. Mutasti pa tudi niso in kder le morejo z Nemci potegnjejo zoper Slovence. Ne volimo jih! Ne bilo bi pa odveč, ako bi se o tem važnem opravilu lepo porazumeli Slovenci med seboj! Ne bodimo v sramoto svojemu narodu!

Rodoljubi.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Konservativci avstrijski veselijo se dveh velikih zmag v gosposkej zbornici državnega zbora: konservativna večina je premagavši liberalce sklenola dve novi velevažni postavi; prva je nova obrtnijska postava, ki bode obrtnike branila zoper kapitaliste, vsak mojster bode moral obrta se poprej naučiti, za naprej ne bo mogoče kakemu Judu kristijanskih pomagačev (gselov) ali delavcev imeti, ker je bogat, ampak moral bode sam prej naučiti se n. pr. krojaškega, čevljarskega itd. obrta. Druga pa je šolska postava, ki je tudi bila sprejeta zlasti kmetskim ljudem in pa kristijanskej odgoji v korist. Z naprej se bode smelo otrokom uže v 12. letu polajšati šolsko obiskovanje in tudi mnogim občinam ne bo treba novih ali večjih šol zidati, kakor se morebiti sedaj še od njih tirja. Dalje bode moral učitelj na versko odgojo več gledati, Jud ali luteran pa ne bode mogel biti voditelj v šolah, kder je večina otrok katoliško - krščanska. Da sedaj judovski in liberalni listi silno upijajo, to je razumevno; Slovincem, posebno štajerskim pa koroškim, bo nova postava branila uspešno ponemčenje v 13. in 14. šolskem letu, kar je glavni vzrok, zakaj so nemški liberalci za novo šletno šolo toliko goreli in zakaj sedaj toliko jamrajo. — Slovenski poslanec g. dr. Vošnjak je spisal spomenico, v kateri so zapisane vse krivice, ki so se po Slovenskem godile Slovincem pri sodnijah. — Dosedanji najvišji glavač nemških liberalcev, knez Karlos Auersperg, je

tako jezen, da hoče na Saksonsko oditi; no in skoz to deželo drži najkrajša pot v Berolin k Bismarku. Nemški liberalci so uže tako nepametni, da pišejo v prajzovske novine željo; naj bi vendar kmalu prilomastila prajzovska armada in našemu cesarju vzela nemške, česke in slovenske dežele. Takšna zvestoba je najti pri teh nesramnežih, da uže kot izdajalci Judeži hodijo Prajzom se ponujat. Sramota! Slovincem se to ne more očitati. Tirolcem vsled povodnji oškodovanim dovoli se iz državne blagajnice 6 1/2 milijona posojila. Ogerska gosposka zbornica je postavila zoper oderuhe ali lihvarje poojstrila. — Hervatom se huda godi; magjarski višji finančni uradnik David, rodod Jud, jih strašno nadleguje in davke brez usmiljenja iztirava. — V Zadar pride višjo mornarsko poveljništvo iz Trsta, kder preneha: tudi več otokov Kvarnerskih bo združenih z Dalmacijo. V Krivošijah delajo vojaki marljivo trdnjavice in šance.

Vnanje države. Papež Leon XIII. so nemškemu cesarju dvakrat pisali in zahtevali pravico za katoličane. Nemški cesar je baje sedaj pripravljen katol. cerkvi sovražne postave dati prenarediti. Nemški najslavnejši skladatelj in musikaš Wagner je v Benetkah naglo umrl in so ga h pogrebu v Beireuth na Bavarskem odpeljali. — Francozi ne morejo postavno raznih princev pregnati, zato pa hočejo isto doseči s pomočjo policije. Novi minister Ferry je baje pripravljen vse prince iztirati iz dežele. — Italijani vzdihujejo uže po kosu iz turške zapuščine; izvolili so si Tripol, na sredi med Egiptom in Tunišom. Zvito pa postopajo. Jihov konzul, ali varuh italijanskih trgovcev, začel je Tripolitane dražiti. Ti se res razsrdijo in strgajo konzulu s stene italijanski grb. Sedaj zahteva italijanska vlada zadostenja in pošlje takoj vojno ladjo oklopnico. Slišati pa tudi je, da pripravljajo vojakov, ki imajo precej udariti v Tripol in ga pograbit, kakor so Francozi vzeli Tunis, in Angleži bogati Egipt. — Črnogorskih graničarjev bilo je nekaj od Albancev ustreljenih in sedaj hiti 7 črnogorskih bataljonov na mejo. Rusi nameravajo spomladi staviti železnico iz Kijeva in Ljublina do avstrijske meje. — Iz osrednje Afrike poročajo, da je krivi prerok Mohdi napal in dobil mesto Obeid. Sedaj lomasti nad Hartum.

Razne stvari.

(Slovenci mariborskega okraja) in volilci v velikem posestvu so prošeni dne 26. februarja gotovo volitve v okrajni zastop udeležiti se in stopiti ob 9. uri na volišče z volilno izkaznico in volilnim listkom, na katerem je 10 narodnih kandidatov natisnenih. (Znani Hammer-Amboss) priporočuje

za okrajni zastop najprej sebe, potem pa vater-Wretzelna, Černeja, Schickerja v Mučni, Povodna v Pobrežji, Wiesthalerja v Brestenici. Faschinga pri sv. Lovrenci, Botheja v Račah in iz „Reicha“ prišedšega luteranskega Hartmanna. Teh Slovenec ne more voliti.

(Celjsko učiteljsko društvo) imelo bode dné 1. marcija t. l. svoje tretje mesečno zborovanje v Celjskej okoliškej šoli. Vspored: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. O vzajemnem delovanji gg. učiteljev s „Cesarjevič Rudolfovim sadjerejskim društvom za Spodnji Štajar“, govori g. V. Jarec. 4. O bučeloreji, poroča g. J. Rupnik. 5. Nasveti. Začetek ob 11. uri predpoludne.

(Iz Stavešinjec) se nam piše, da ondi naglo umrl je Leopold Laspaher, priden slovenski narodnjak, kakor njegova brata, eden učitelj v Črešnjevcih, drugi oskrbnik Negovske grajščine. Pogreb je bil lep. Bodi mu lahka zemlja slovenska!

(Hmeljarsko društvo) v Žavci šteje čez 200 udov. Veliko!

(Krasno diplomu) v Blaznikovej tiskarni v Ljubljani izdelano je izročil narodni Žavski trg g. Hauptu, grajščaku v Strasseneggu ter ga inenoval za častnega tržana.

(Slovenske prošnje) za jednakopravnost poslale so državnemu zboru občine Zibika, Roginska gora, Tinjska gora v Šmarijskem in Savniška v Gornje-radgonskem okraji.

(Iz Stročje vesi) se nam poroča, da je bivši župan g. Franc Kosi vselej bil in ostane Slovenec, zvest svojemu rodu, kar je tudi dokazal podpisavši slovensko prošnjo. On tudi ni nikdar rabil besede „tumer Bauer“. Želimo pa dobrim Slovincem povsod ljube zastopnosti med seboj! Sovražniki vedno prežijo na našo nesložnost! —

(Iz Orehove vesi pri Mariboru) pišejo, da vrli dosedanji župan g. Pišek neče županstva več sprejeti. Toda upamo, da bode dal zopet naprositi se Tako spretno ne vé kdor bodi in še lepo slovenski uradovati. Kmetje slovenski, volite ga zopet in skažite mu tako svojo najlepšo zahvalo in zaupanje.

(Ljubljanski Zvon) objavlja v 2. zvezku sledeče: Stara mati, Po nevihti, Cyclamen, Na pokopališči, Spomini na jutrove dežele, Moja vas, Bajke in povesti pri Gorjancih, Kislo grozdje, Naše obzorje, Nevesti, Zmota, Slovenske naselbine po Furlanskem, Sebastian Žepič, Slovenska književnost, Glasbena matica, Slovenski glasnik.

(Zadnji okrajni zastop) mariborski je na prizadevanje Slovencev okrajne stroške za blizu 10% znižal.

(Nevarno zbolel) je starosta štajerskih slovenskih domoljubov, cesarski svetovalec, g. dr. Stefan Kočevar v Celji. Njegov najstareši prijatelj preč. g. kakonik in dekan Žuža, spre-

videli so ga s sv. zakramenti za umirajoče. V soboto in nedeljo bilo je najhujše, v ponedeljek pa malo bolje. Bolezni se pravi: bronchitis, pa tudi srce je skvarjeno.

(Slavnemu odboru družbe sv. Mohorjove) v Celovci se javi dostojna zahvala, pa tudi č. g. župniku J. Sorglehnerju za knjige darovane šolskej knjižnici pri Devici Mariji v puščavi.

(Popotnika) izišle so uže 3 številke z izvrstnimi sestavki in dopisi. List bodi vrlo priporočen. Velja pri g. Leonu v Mariboru 3 fl. za celo leto.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali čč. gg.: Šošteric 11 gld., Heber, Altmann, Kunej Nepomuk po 2 gld., Hrastl in Zupanič po 1 gld.

Listič uredništva: Zavoljo dopisov je izpal oddelek za poduk in kratek čas. G. V. v Mozirji: bi prišlo do tožbe, dopisi iz Murskega polja, Bunčan, sv. Martina, Rogaca Dvora Vilimskega, Ljubljane itd. prihodnjič ali prilično. G. B. v Konjicah; se ne splača po tolikem buteljnu udariti, sicer je taisti tudi naš list nadlegoval, pa smo pustili „lisjaku“ vse! G. R. pri sv. Mihaelu: vino ni na prodaj!

Smešnica 8. Kmet pride h krčmarju, ki ravno klobase kuha. Ko ga tako gleda, mu pravi: takih bi pa snedel deset, kakor so lepe. Krčmarju se to čudno zdi, ter reče: tu jih imaš deset zastojn, ako jih sneš, če ne, plačaš jih trikrat. Kmet se vsede k njim in jih devet spravi h pokoju, deseta pa ne gre nikakor ne. Ko pa vidi, da je ni mogoče snesti, ji ves nejevoljen reče: ko bi bil pred vedel, da mi boš ti ostala, bil bi te prvo snedel, in vadla bila bi moja. Val. Deleja.

Loterijne številke:

V Trstu 17. februarja 1883: 28, 3, 90, 85, 34.
V Linci " " 58, 49, 10, 26, 3.
Budapešt " " 90, 11, 15, 73, 69.

Prihodnje srečkanje: 3. marca 1883.

Venec

pobožnih molitev in svetih pesmi,

za četrti natis priredil preč. g. L. Herg, kan., obsega na 45 lepo tiskanih polah ali na 720 straneh obilno pobožnih molitev in 319 svet. pesmi.

Velja v usnje vezan sé zlatim obrezkom 1 fl. 60 kr.
na pol " " " " " 1, 45 "
v " " z barv. " 1, 50 "
na pol " " " " " 1, 35 "
Nevezan 75 "

Kdor več iztisov ob enem vzeme, dobi nadavek. 3—3

†

Zahvala.

Podpisani zahvaljujejo se najtopleje čestitima gg. duhovnikoma, sosedom in drugim faranom in vsem sorodnikom za iskreno sočutje mej boleznijo ter za občno spremstvo k zadnjemu počitku našega ljubjenega soproga oziroma očeta

Jurija Razlag-a,

posestnika v Globokem št. 18

umršega 16. februarja 1883.

Z odličnim spoštovanjem

Terezija Razlag,
soproga.

Mica Zalokar,
hčer.

Janes Razlag,
Karel Razlag,

Alojzij Razlag,
sinovi.

Opravičenje.

Podpisani naznanjam, da je meni g. Vincencij Ivanjšič v Drakovcih od brata Lovrencija Korošca v Mariboru poslani denarje prinesel.

V Bučkovcih pri Malej nedelji.

Balaz Korošec.

Alumin-kamen

je najnovejše sredstvo britve v jednej minuti izvrstno nabrusiti. Z naprej ni treba remenja za uglajevanje britev pa ne brusarja, kar utegne preč. duhovščini na deželi posebno ugajati. Jeden takšni Alumin-kamen s tiskanim podukom vred velja 1 fl. 50 kr. Na prodaj ima ovo robo, kakor tudi iz-

vrstne britve za najtrše brade J. Jaušnik, brivec v Mariboru, Tegetthofstrasse 44 blizu železniškega kolodvora gostilni „Meran“ nasproti.

Kupiti želi

nek župnik malo posestvo s pripravnim stanovanjem in potrebnim gospodarskim poslopjem blizu farne ali podružne cerkve, najljubše v slov. bistriškem ali konjiškem okraji.

Ponudbe se naj adresirajo opravištvu „Slov. Gospodarja“.

3—3

Kočijo

2—3

s šipami in 4 sedeži prodava prav po ceni za 100 fl. J. Denzel v Mariboru, Fabriksgasse.

Podučiteljska služba

se bodo podelila stalno ali začasno na sledečih dveh ljudskih šolah:

- a) v Cirkovcih, trirazrednica v IV. plačilni vrsti, in
- b) pri sv. Janži na Dravskem polji, dvo-razrednica v IV. plačilni vrsti i s prosto izbo. Prosila se naj postavnim potem pošljejo do konca svečana t. l. dotičnemu krajnemu šolskemu svetu.

Okrajni šolski svet v Ptuji

dne 28. januarja 1883.

3—3

Prvomestnik:

Premenstein.

Lepo posestvo

v Frauheimu, ob velikej Tržaškej cesti se prodava iz proste roke. Hiša je zidana ter ima lepe kleti, zraven je tekoča voda in 2 orala zemljišča s sadunosnim drevjem in travnikom. Kdor hoče pa zraven kupiti še gozd, njive, gorice, travnik, vkup 18 oralov, se mu tudi prodava.

Več pové Miha Mohorko v Orehovi vesi (Nussdorf, Pfarre Schleinitz, Post Kranichsfeld).

2—3

6-8

Posojilnica v Celji

sprejema hranilne vloge (vklade) od vsakega, bodi si ud ali ne in daja

5 gld. od 100 gld. na leto obresti.

Uradni dan vsaki torek dopoldne.

Po čudovito nizkej ceni

prodava več 1000 štajerskih lodnastih sukenj od 4 fl. naprej.

Janez Müller

v Mariboru, Viktringhofgasse.